

2019/2207(INI)

12.10.2020

UDTALELSE

fra Udvalget om Konstitutionelle Anliggender

til Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

om gennemførelsen af den europæiske arrestordre og procedurene for
overgivelse mellem medlemsstaterne
(2019/2207(INI))

Ordfører for udtalelse: Paulo Rangel

PA_NonLeg

FORSLAG

Udvalget om Konstitutionelle Anliggender opfordrer Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

- A. der henviser til, at forbindelsen mellem den europæiske arrestordre og EU-borgerskabet gør den til en naturlig følge af den frie bevægelighed for personer baseret på princippet om gensidig anerkendelse; der henviser til, at gensidig tillid mellem medlemsstaterne er en ufravigelig betingelse for, at den europæiske arrestordre kan fungere effektivt, og at førstnævnte understøttes af en fælles respekt for de grundlæggende rettigheder, der er fastsat i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder;
 - B. der henviser til, at bekymringer over de nationale judicielle myndigheders manglende uafhængighed og tilbageholdelsesforholdene i visse medlemsstater har været med til at undergrave den gensidige tillid i de senere år;
 - C. der henviser til, at de britiske myndigheder har været ansvarlige for udstedelsen og fuldbyrdelsen af et betydeligt antal europæiske arrestordre; der henviser til, at det i den politiske erklæring om de fremtidige forbindelser fastslås, at Det Forenede Kongerige og EU "vil sikre omfattende, tæt, afbalanceret og gensidig retshåndhævelse og retligt samarbejde i straffesager";
 - D. der henviser til, at der stadig forhandles om nye ordninger for strafferetligt samarbejde mellem EU og Det Forenede Kongerige;
 - E. der henviser til, at Det Forenede Kongeriges udtræden af EU overflødiggør artikel 10, stk. 4 og 5, i protokol nr. 36 til TEU;
1. minder om, at rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, der indfører et af de ældste instrumenter baseret på gensidig anerkendelse i straffesager, er et vellykket instrument til strafferetligt samarbejde, som har medført en betydelig forenkling og bidraget til at fremskynde procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne i forhold til de traditionelle systemer med udleveringssamarbejde mellem forskellige jurisdiktioner;
 2. anerkender, at rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre er en hjørnesten i det europæiske område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, og at en korrekt gennemførelse heraf er af afgørende betydning for at sikre et gnidningsløst samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder;
 3. erkender, at gennemførelsen af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre har sat retssystemerne i mange medlemsstater under pres, navnlig med hensyn til udlevering af deres egne statsborgere; bemærker, at rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre har blotlagt markante nationale forskelle i den materielle og processuelle strafferet;
 4. mener, at den grænseoverskridende dimension af et øget antal forbrydelser, herunder dem, der vedrører korruption, menneskehandel, digital kriminalitet, miljøskader og

kønsbaseret vold, gør det endnu mere afgørende, at medlemsstaterne overholder retsstatsprincipperne og de grundlæggende rettigheder, navnlig når det gælder proceduremæssige rettigheder;

5. fremhæver, at det reelle ophør af overgangsforanstaltningerne inden for retlige og indre anliggender i overensstemmelse med afsnit VII i protokol nr. 36 til TEU øger medlemsstaternes ansvar i overensstemmelse med princippet om loyalt samarbejde som fastsat i artikel 4, stk. 3, i TEU for at afholde sig fra at træffe foranstaltninger, der kan bringe virkeliggørelsen af Unionens mål i fare, herunder målene i artikel 3 i TEU;
6. bemærker, at gennemførelsen af den europæiske arrestordre stadig ikke har nået sit fulde potentiale på grund af den manglende tillid mellem medlemsstaterne; fastholder, at medlemsstaterne er ansvarlige for at sikre en høj grad af gensidig tillid, som er baseret på deres forpligtelse til at respektere traktaterne, chartret om grundlæggende rettigheder og EU-lovgivningen samt deres institutioners overholdelse af EU's værdier, herunder respekten for retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder (artikel 2 og 6 i TEU);
7. understreger, at princippet om gensidig anerkendelse, som ordningen med den europæiske arrestordre er baseret på, selv er baseret på medlemsstaternes tillid til, at deres respektive nationale retssystemer er i stand til at yde den samme effektive beskyttelse af de grundlæggende rettigheder, som er anerkendt på EU-plan, og navnlig i chartret;
8. fremhæver derfor for så vidt angår den europæiske arrestordre, at medlemsstaterne har pligt til at sikre et højt beskyttelsesniveau med hensyn til proceduremæssige og grundlæggende rettigheder og respekt for retsstaten samt sikre deres retsvæsens uafhængighed for at garantere en effektiv retsbeskyttelse; noterer sig den betydelige udvikling i EU-Domstolens retspraksis, som har bekræftet disse principper;
9. fremhæver, at oprettelsen af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder vil bidrage til at styrke den gensidige tillid mellem medlemsstaterne og således få princippet om gensidig anerkendelse til at fungere bedre;
10. bemærker, at enhver tilsidesættelse af de EU-værdier, der er fastsat i artikel 2 i TEU, fra en medlemsstats side bringer anvendelsen af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre i fare ved at mindske denne tillid; insisterer derfor på, at respekten for disse værdier bør sikres gennem anvendelse af alle tilgængelige overvågnings- og korrektionsmekanismer;
11. bemærker i denne forbindelse initiativet om en "løbende gennemgang af retsstatsforholdene", som Kommissionen bebudede i juli 2019, og den første årsrapport om retsstatsprincippet af 30. september 2020, som omfatter alle medlemsstater;
12. mener, at anvendelsen af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre bør analyseres i forbindelse med oprettelsen af en sådan mekanisme; opfordrer Kommissionen til at opdatere sin håndbog om udstedelse og fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre med henblik på at afspejle væsentlig udvikling i retspraksis på dette område;

13. mener, at det er nødvendigt at vedtage yderligere horisontale foranstaltninger for at øge den gensidige tillid til de nationale strafferetlige systemer, hvilket vil føre til et mere effektivt retligt samarbejde;
14. understreger i denne forbindelse den vigtige rolle for agenturer såsom EU's Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust) og initiativer såsom den nylige oprettelse af koordinationsgruppen for den europæiske arrestordre, som sigter mod at udvikle gensidig tillid;
15. minder om betydningen af at sikre, at alle personer, der er omfattet af en europæisk arrestordre, er garanteret deres proceduremæssige rettigheder, herunder retten til information om procedurerne, til at modtage rådgivning og blive repræsenteret af en advokat, til retshjælp og til tolkning og oversættelse;
16. understreger, at når de proceduremæssige krav er opfyldt for de strafbare handlinger, der er opført i artikel 2, stk. 2, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, bør princippet om gensidig anerkendelse finde fuld anvendelse, og enhver undtagelse bør fortolkes restriktivt, uden at der tages stilling til indholdet af anklagerne;
17. understreger, at der er behov for yderligere forbedringer af anvendelsen af rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, og at de bør omfatte en yderligere gennemførelse af mistænktens proceduremæssige rettigheder, garantier for overholdelse af minimumsstandarder for fængselsforhold, anvendelse af princippet om "ne bis in idem" og af reglerne om fuldbyrdelse af en arrestordre, hvis den person, der er genstand for en europæisk arrestordre, er mindreårig og efter den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning på grund af sin alder ikke kan gøres strafferetligt ansvarlig for de handlinger, der ligger til grund for den europæiske arrestordre,
18. minder om, at rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre blev vedtaget ved hjælp af metoden med mellemstatsligt samarbejde under den tidligere tredje søjle om politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager; anerkender fordelene ved at bringe den europæiske arrestordre helt ind under Lissabontraktaten som en EU-forordning i henhold til artikel 288 i TEUF og i overensstemmelse med artikel 10, stk. 2, i protokol nr. 36 til TEU, således at Europa-Parlamentet kan fungere som medlovgiver;
19. er overbevist om, at denne "lissaboniseringsproces" vil give betydelige fordele med hensyn til demokratisk legitimitet, retssikkerhed og gennemsigtighed, styrke sammenhængen med andre strafferetlige instrumenter vedtaget efter den almindelige lovgivningsprocedure og gøre det muligt at klarlægge "judiciel myndighed" som et selvstændigt begreb i EU-retten; mener, at denne proces bl.a. bør indføre en forpligtelse for den udstedende myndighed til konsekvent at foretage en proportionalitetskontrol, fastsætte udtrykkelige begrundelser for afslag på overgivelse af en person i overensstemmelse med artikel 6 i TEU og EU's charter om grundlæggende rettigheder, indføre udtrykkelige rapporteringsforpligtelser for medlemsstaterne om deres udstedelse og fuldbyrdelse af europæiske arrestordre og styrke Kommissionens håndhævelsesbeføjelser; minder imidlertid om, at denne integration ikke bør ske på bekostning af en hurtig forbedring af anvendelsen af den nuværende lovramme;
20. foreslår i denne forbindelse, at Parlamentet i løbet af indeværende valgperiode afholder regelmæssige høringer med medlemsstaterne og Eurojust for at øge dialogen og

gennemsigtigheden om anvendelsen af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre;

21. støtter en revision af listen over de strafbare handlinger, der er anført i artikel 2, stk. 2, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, i overensstemmelse med de relevante erfaringer med dens anvendelse;
22. understreger, at chartret om grundlæggende rettigheder som en primær retskilde altid har forrang for en afledt retsakt om den europæiske arrestordre; insisterer på, at medlemsstaterne og dermed deres domstole som anført i artikel 51, stk. 1, i chartret skal overholde chartret, når de gennemfører EU-retten, hvilket er tilfældet, når den udstedende judicielle myndighed og den fuldbyrdende judicielle myndighed anvender de bestemmelser i national ret, der er vedtaget til gennemførelse af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre; er derfor af den opfattelse, at automatisk overgivelse er udelukket, som bekræftet af EU-Domstolen i Aranyosi-dommen (C-404/15); insisterer på, at det altid er nødvendigt at foretage domstolskontrol for bl.a. at kontrollere, om der er vedtaget en lovlige afgørelse, at en kompetent myndighed har været involveret, og at de grundlæggende rettigheder er blevet respekteret; bemærker, at hvis den judicielle myndighed i den fuldbyrdende medlemsstat har beviser på, at der er en reel risiko for en overtrædelse af de grundlæggende rettigheder i den udstedende medlemsstat, er den pågældende judicielle myndighed forpligtet til at vurdere, om der foreligger en sådan risiko, når den skal træffe afgørelse om overgivelsen til myndighederne i den udstedende medlemsstat;
23. bemærker, at Det Forenede Kongeriges udtræden af EU skaber muligheder for en yderligere harmonisering af det strafferetlige område; minder om, at det i den politiske erklæring om de fremtidige forbindelser fastslås, at Det Forenede Kongerige og EU "vil sikre omfattende, tæt, afbalanceret og gensidig retshåndhævelse og retligt samarbejde i straffesager";
24. påpeger, at hvis det ikke lykkes for EU og Det Forenede Kongerige at vedtage en ny udleveringsaftale som led i en samlet partnerskabsaftale inden udløbet af overgangsperioden, vil parterne skulle vende tilbage til Europarådets europæiske konvention om udlevering fra 1957, som medfører nogle meget langsommere politiske og diplomatiske procedurer i stedet for de tekniske procedurer;
25. fastholder, at enhver aftale mellem EU og Det Forenede Kongerige om samarbejde på det strafferetlige område bl.a. skal bygge på deres forpligtelser hvad angår grundlæggende rettigheder, herunder Det Forenede Kongeriges fortsatte overholdelse og gennemførelse af den europæiske menneskerettighedskonvention, respekt for princippet om "ne bis in idem" og proceduremæssige rettigheder, og på EU-Domstolens rolle i dette spørgsmål.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	12.10.2020
Resultat af den endelige afstemning	+: 23 -: 5 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Geert Bourgeois, Fabio Massimo Castaldo, Leila Chaibi, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Daniel Freund, Charles Goerens, Esteban González Pons, Sandro Gozi, Brice Hortefeux, Laura Huhtasaari, Giuliano Pisapia, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Helmut Scholz, Antonio Tajani, László Trócsányi, Mihai Tudose, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Jorge Buxadé Villalba, Sophia in 't Veld, Miapetra Kumpula-Natri

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

23	+
GUE/NGL	Leila Chaibi, Helmut Scholz
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Esteban González Pons, Brice Hortefeux, Paulo Rangel, Antonio Tajani, László Trócsányi, Loránt Vincze, Rainer Wieland
RENEW	Pascal Durand, Charles Goerens, Sandro Gozi, Sophia in 't Veld
S&D	Gabriele Bischoff, Włodzimierz Cimoszewicz, Miapetra Kumpula Natri, Giuliano Pisapia, Domènec Ruiz Devesa, Mihai Tudose
VERTS/ALE	Damian Boeselager, Gwendoline Delbos Corfield, Daniel Freund

5	-
ECR	Geert Bourgeois, Jorge Buxadé Villalba
ID	Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari, Antonio Maria Rinaldi

0	0

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller